

Sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

HE 180/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain 4 luvun ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Suomen Taksiliitto ry kiittää mahdollisuudesta lausua otsikossa mainittuun hallituksen esitykseen.

Hintasääntely

Taksiliikenne siirtyi ”yhdessä yössä” täysin markkinaehtoiseksi liiketoiminnaksi 1.7.2018. Kun taksiliikenteen sääntelystä haluttiin luopua, niin johdonmukaisuuden vuoksi hintojen sääntelystä tulee myös kaikilta osiltaan luopua. Taksimarkkinat ovat edelleen lainsäädännön suurten muutosten aiheuttamassa epätasapainossa ja hintasääntely vaikuttaa kielteisesti tarjottavien palveluiden saatavuuteen.

Ymmärrämme toki tarpeen varmistaa sairausvakuutuksesta korvattavien kuljetusten kustannusten hallinta mahdollisissa poikkeusoloissa, esimerkiksi silloin, jos Kelan kilpailuttama palveluntuottaja ei pystyisi konkurssin tai muun syyn takia järjestämään taksimatkoja suorakorvausmenettelyn kautta.

Jos poikkeusoloja varten ehdottomasti tarvitaan rajatuissa tapauksissa hintasääntelyä, niin silloin on tärkeää, että asetuksessa määriteltyjä hintoja tarkistetaan Tilastokeskuksen tuottamalla taksiliikenteen kustannusindeksillä asetuksen antamisen yhteydessä. Vuoden 2018 kesällä voimaan tullut laki liikenteen palveluista on muuttanut taksimarkkinoita ja taksimarkkinoiden kustannuskehitystä merkittävästi. Tämä tulee ottaa ehdottomasti huomioon, jos hintasääntelyä halutaan mahdollistaa poikkeusoloissa.

Hintasääntelyä mahdollistava lainsäädäntö tulee kirjata erittäin tarkkarajaiseksi ja samalla hintasääntelyn tulee olla selkeästi poikkeusoloihin tarkoitettu määräaikainen ratkaisumalli. Muutoin taksimarkkinoilla pitää mahdollistaa vapaa hinnoittelu ja myös hankinnoissa huolehtia siitä, että hinnoittelua ei tarpeettomasti rajoiteta.

Käyttövoimaan perustuvaa erottelevaa hintasääntelyä emme kannata

Esityksessä todetaan, että asetukseen olisi mahdollisesti lisättävä erillinen enimmäishinta sähköautoja varten. Tilanteessa, jossa vaihtoehtoiset polttoaineet ovat kehittymässä tavalla, jonka tulevaisuutta on tässä vaiheessa vaikeata ennakoida tarkalla tasolla, ei mitään käyttövoimaa ole syytä asettaa muista poikkeavaan asemaan.

Kelan kilpailuttamista kehitettävä merkittävästi

Perusteluosiossa kuvattiin Kelan kilpailuttamaa taksikuljetusten tilannetta varsin laajasti. Mielestämme jatkossa Kelan kilpailutuksen osalta on syytä varmistaa taksiyrittäjien tasapuolinen kilpailumahdollisuus koko maan alueella. Toteuttamismallit, joissa välitystä hoitava taho pääsee määrittelemään yksipuolisesti ehdot, joilla Kelan korvaamia kuljetuksia voi ajaa, ei ole oikeudenmukaista eikä tasapuolista. Kelan kuljetusten merkitys erityisesti haja-asutusalueiden yrittäjille on aivan ensiarvoista. Nykymallissa tietojemme mukaan eräillä alueilla välitystä hoitava yritys ei ole ottanut kaikkia taksiyrittäjiä mukaan tai osin ehdot järjestelmään pääsystä poikkeavat yrittäjien kesken, vaikka Kelan kilpailuttamisen ehdoissa on edellytetty kaikkien yrittäjien tasapuolista kohtelua.

Perustelumuistiossa todetaan, että Kelan kuljetuksista tehdyn arvioreportin mukaan Kelan taksihankintoja voidaan kehittää nykyisen kilpailutusmallin pohjalta ilman tarvetta lainsäädännöllisille muutoksille. Samoin todetaan, että Kela voisi seuraavalla hankintakaudella arvioida aluejakoa uudelleen ja pyrkiä kohti useamman välitystoimijan mallia, jolloin tulisi kuitenkin varmistua autojen riittävydestä ja toisaalta palvelujen saatavuuden turvaamisesta. Ja edelleen todetaan, että Kelan tulisi myös kriittisesti arvioida nykymallin kilpailutusvaikutukset ja vapaan kilpailun toteutumista suhteessa autoilijapintaan.

Kelan korvaamien kuljetusten merkitys taksipalveluiden yleiseen saatavuuteen on suuri. Jos haja-asutusalueen yrittäjä ei pysty osallistumaan Kelan korvaamien kuljetusten suorittamiseen, niin useilla alueilla ei yritystoiminnalle ole taloudellisia edellytyksiä. Kelan kilpailuttamismallissa on syytä ottaa huomioon taksien merkitys osana julkisen liikenteen verkostoa ja arvioida kilpailuttamismallin vaikutuksia yhteiskuntataloudelle sekä liikkumisen palveluille koko maan alueella.

Suomen Taksiliitto ry